

5.10.2016

**SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ**

05-10-2016

SSM 068:00/2015

Sote-uudistusryhmät

- Projektiryhmä
- Virkamiesohjausryhmä
- Virkamiesohjausryhmä maakuntauudistusasioissa
- Palvelutuotannon kehittämisen valmisteluryhmä

Maakuntauudistusryhmät

- Maakuntauudistuksen projektiryhmä
- Tehtäväsiirrot-valmisteluryhmä
- Valmius ja varautuminen -valmisteluryhmä

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA EDUSKUNNALLE LAIKSI SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON JÄRJESTÄMISESTÄ ENSIHOIDON OSALTA

Sote- ja maakuntauudistuksien lakiluonnoksien lausuntoaika päättyy 9.11.2016. Suomen Yrittäjät lausuu kokonaisuudessaan tuolloin, mutta lausumme jo tässä vaiheessa ensihoidon järjestämiseen liittyen.

Ensihoitoon liittyen Suomen Yrittäjät esittää seuraavaa huomioitavaksi ns. sote-järjestämislaissa:

Lain 2 luvun 9 §:n 2 mom.

Ensihoidon järjestämisvastuu on Pirkanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Savon, Uudenmaan ja Varsinais-Suomen maakunnilla. Ne järjestävät ensihoidon 10 §:ssä tarkoitetun yhteistyöalueen kaikkien maakuntien alueella.

Suomen Yrittäjät

Ensihoito tulee muun terveydenhuollon ohella siirtää 18 maakunnan järjestämisvastuulle. Ensihoito on kiinteä osa terveydenhuoltoa, eikä sitä tule rajata ulos muusta terveydenhuollosta.

Toukokuun alussa 2011 voimaan tulleessa terveydenhuoltolaissa tarkoitetun ensihoitopalvelun järjestämisvastuu oli siirrettävä 320 kunnalta (kuntia 1.1.2013) 20 sairaanhoitopiirille viimeistään vuoden 2013 alusta lukien. Sairaanhoitopiirit siirsivät palveluiden tuottamisen itselleen tai usein pelastuslaitoksille. Tämän jälkeen toimintansa on lopettanut noin 200 alan yritystä, sillä tilaajat etäännyivät palvelun tarjoajista eli yrittäjistä.

Tämä kehitys ei ollut oletettavasti kenenkään tarkoitus. Tarkoituksena ei liene ollut lopettaa yksityistä toimialaa, joka perinteisesti on hoitanut

tehtävää. Yksityinen sektori oli vuodesta 1938 viimevuosiin saakka suurin toimija koko maassa.

Samankaltainen kehitys saattaa kiihtyä jos järjestämisvastuu siirtyy yhä etäämmälle palvelujen tarvitsijoista eli viidelle ERVA-alueella.

Lain 2 luvun 14 §:n 1 mom. 3 lause

Maakunta päättää palvelustrategiassa myös yksityisiltä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelun tuottajilta hankittavien palvelujen vähimmäismäärää koskevat tavoitteet.

Suomen Yrittäjät

Terveydenhuoltolain muutoksen myötä useat kunnat ovat raportoineet sairaankuljetusten kustannustason merkittävästä noususta.

Yksiköitä on vähennetty haja-asutusalueilta taajamiin ja tällä on pyritty kuromaan kiinni kasvavia kustannuksia. Ei siis voida sanoa, että laatu ja saatavuus olisivat parantuneet, kun yhden yksikön väestövastuu on kasvanut huomattavasti ja samoin tavoitettavuus.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen rakenneuudistuksen tavoitteena on mm. hillitä kustannusten kasvua. Kun sote-ratkaisua perustellaan erityisesti kustannusten kasvun katkaisemisella, tulee tämän vaatimuksen toteutua myös ensihoidon osalta.

Suomen Yrittäjät pitää perusteltuna, että tavoitteen saavuttamiseksi ja ennen lopullisia ratkaisuja STM ja SM selvittävät virkatyönä *mitä terveydenhuoltolain muutos tarkoitti palveluiden saatavuuden, laadun ja erityisesti sen kustannusten osalta. Samalla tulee arvioida muutoksen yritysvaikutukset.*

Ensihoidon palveluntarve ja merkitys koko terveydenhuollossa sekä kustannuspaine kasvavat samassa suhteessa. Edellä esitetyt huomioiden sote-uudistuksessa ei ole tarkoituksenmukaista luoda samanlaista kehitystä, joka tapahtui aiemmin terveydenhuoltolain uudistuksen myötä. Käytännöt eivät yksiselitteisesti parane sääntelemällä, ellei samaan aikaan kiinnitetä riittävästi huomiota myös toimeenpanon kustannuksiin.

Lain 2 luvun 15 §:n 2 mom.

Palvelulupauksessa maakunta asettaa tavoitteet sille, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toteutetaan maakunnan asukkaiden tarpeet ja paikalliset olosuhteet sekä edellä 4 §:ssä säädetty palvelujen saatavuus ja saavutettavuus huomioon ottavalla tavalla. Maakunnan palvelulupauksessa on otettava huomioon sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet.

Suomen Yrittäjät

Sosiaali- ja terveyspalvelujen rakenneuudistuksen tavoitteena on tarjota ihmisille nykyistä yhdenvertaisempia palveluja sekä vähentää hyvinvointi- ja terveyseroja. Valvira selvitti vuonna 2014 mm. saavutettavuutta ja tutkimus osoitti, että sairaanhoitopiirien välillä esiintyi suuria vaihteluita sekä asetetuissa tavoitteissa että niiden toteutumisessa. Myös ensihoitopalvelujen osalta tulee toteutua kansalaisten yhdenvertaisuus.

Lain 2 luvun 16 §:n 2 mom. 2 ja 4 kohdat

2) toimenpiteet vaikuttavan, laadukkaan ja kustannustehokkaan sekä asiakkaan valinnanvapauden huomioon ottavan sosiaali- ja terveydenhuollon tuotantorakenteen varmistamiseksi;

4) ensihoidon ja muun toiminnan yhteensovittamisesta;

Suomen Yrittäjät

Suomen Yrittäjät painottaa, että ensihoito on toteutettava monituottajamallilla, jonka toteutuminen varmistetaan kilpailuttamisvelvoitteen kirjaamisella lakiin.

Suomen Yrittäjät

Mikael Pentikäinen
toimitusjohtaja
040 504 1944
mikael.pentikainen@yrittajat.fi

Hannamari Heinonen
elinkeinopoliittinen asiamies
050 567 3395
hannamari.heinonen@yrittajat.fi

Seuraavat materiaalit liittyvät asiakokonaisuuteen

1. Ensihoito Suomessa -raportti, toukokuu 2016
http://www2.yrittajat.fi/File/030beb0b-a6e5-4026-9701-81568fe56b71/Ensihoito_Suomessa_raportti2016.pdf
2. Yrittäjien malli sote- ja maakuntauudistukseen (pdf)
http://www2.yrittajat.fi/File/3371ffe5-0468-4378-8c32-1b9831376973/SY_yrittajien_malli_sote_ja_m maakuntauudistukseen.pdf